

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1751/2021
21.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Бранка Станића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Пецињачки, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, Београд, ради накнаде штете због повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж рр 542/20 од 16.12.2020. године, у седници одржаној 21.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж рр 542/20 од 16.12.2020. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж рр 542/20 од 16.12.2020. године у ставовима првом и трећем изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду Прр 181/19 од 14.01.2020. године, а **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 23.853,60 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду Прр 181/19 од 14.01.2020. године усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу због повреде права на суђење у разумном року исплати новчано обештећење у износу од 500 евра у динарској противвредности по срдњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са припадајућом законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 13.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж рр 542/20 од 16.12.2020. године, ставом првим изреке, жалба тужене је усвојена и првостепена пресуда је преиначена у ставу првом изреке тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име новчаног обештећења

због повреде права на суђење у разумном року исплати износ од 400 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са законском затезном каматом почев од 14.01.2020. године до исплате, док је у преосталом делу за износ од 100 евра са траженом каматом тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 12.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио посебну ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучује на основу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је закључио да су испуњени услови из члана 404. ЗПП за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе јер је другостепеном одлуком одлучено на другачији начин у односу на одлучивање у истоветним чињенично-правним споровима у другим одлукама због чега постоји потреба одлучивања о изјављеној ревизији ради уједначавања судске праксе у овој врсти спорова. Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст бр. 475/19 од 15.03.2019. године, усвојен је приговор предлагача АА из ..., те је утврђено да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Београду Ст бр. 268/12 и наложено је стечајном судији да у предмету Ст број 268/12 у року од четири месеца од пријема решења предузме неопходне мере и радње потребне да би се приступило уновчењу имовине стечајног дужника, као и да у року од 30 дана обавести председника суда које конкретне мере су предузете. Утврђено је да потраживање није намирено више од шест година, а подносилац приговора није допринео дужини трајања поступка, а у конкретном случају се ради о потраживању из радног односа.

На овако утврђено чињенично стања, првостепени суд је применио материјално право из одредби чл. 4, 22, 23, 26. и 30. Закона о заштити права на суђење у разумном року - ЗЗПСРР и оценио је да је тужбени захтев основан. Ово због тога што је тужилац услед повреде права на суђење у разумном року, у стечајном поступку над стечајним дужником „ББ“ а.д. ..., који се води пред Привредним судом у Београду под бројем Ст. 268/12, ради наплате новчаног потраживања из радног односа тужиоца, које му је у целости признато, претрпео нематеријалну штету и да има право на новчано обештећење због повреде права на суђење у разумном року, те је досудио правичну новчану накнаду

у износу од 500 евра у динарској противвредности по срдњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са припадајућом каматом.

Међутим, другостепени суд је ставом првим изреке побијане пресуде преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за накнаду дела нематеријалне штете изазване повредом права на суђење у разумном року. Ово налазећи да је првостепени суд правилно закључио да тужилац има право на новчано обештећење због повреде права на суђење у разумном року, али да је одлучујући о висини новчаног обештећења погрешно одмерио висину износа који треба да се исплати, па је преиначио првостепену пресуду закључујући да износ од 400 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом почев од 14.01.2020. године до исплате, представља правично новчано обештећење за повређено право тужиоца на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст број 268/12.

По оцени Врховног касационог суда, становиште другостепеног суда није правилно.

У конкретном случају решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 475/19 од 15.03.2019. године, утврђено је да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у предмету тог суда Ст 268/12 у коме поступак траје више година. Притом је тим решењем поступајућем судији наложено да у року од четири месеца предузме неопходне мере како би се поступак у том предмету окончао. Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд применио мерила за оцену трајања суђења у разумном року прописана одредбом члана 4. ЗЗПСРР при чему је пре свега узео у обзир целокупно трајње поступка у предмету Ст 268/12 (више година) поступање суда и странке током поступка у том предмету (посебно поштовање процесних права и обавеза) те редоследа решавања предмета и законских рокова за заказивање рочишта главног претреса као и природу, врсту и сложеност предмета суђења (стечајни поступак) и његов значај за странку. Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд закључио да износ од 500 евра у динарској противвредности са припадајућом законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, представља правичну и адекватну накнаду за повреду права тужиоца услед неадекватног поступања суда. Наиме и по налажењу овог суда, управо тај износ представља правично новчано обештећење због утврђене повреде права тужиоца на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст 268/12.

Имајући у виду изложено основани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, па је зато на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Одлука садржана у ставу трећем изреке донета је применом члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужиоцу су досуђени трошкови поступка по ревизији у укупном износу од 23.853,60 динара, и то за: састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, судску таксу за ревизију у износу од 4.741,84 динара и судску таксу за одлуку по ревизији у износу од 7.112,00 динара. Висина ових трошкова одређена је применом важеће Адвокатске и Таксене тарифе, чија је висина одмерена према одређеном захтеву тужиоца (члан 163. став 2. ЗПП).

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић